

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే

॥ షడ్వింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షడ్వింశః సర్గః ॥

శ్రీరామకర్తృకస్తాటకావధః

మునేర్వచనమక్లీబం శ్రుత్వా నరవరాత్మజః |
రాఘవః ప్రాంజలిరూఢ్వా ప్రత్యువాచ దృఢవ్రతః || 1.26.1 ||

పితుర్వచననిర్దేశాత్ పితుర్వచనగౌరవాత్ |
వచనం కౌశికస్యేతి కర్తవ్యమవిశంకయా || 1.26.2 ||

అనుశిష్టోఽస్మ్యయోధ్యాయాం గురుమధ్యే మహాత్మనా |
పిత్రా దశరథేనాహం నావజ్ఞేయం హి తద్వచః || 1.26.3 ||

సోఽహం పితుర్వచః శ్రుత్వా శాసనాద్ బ్రహ్మవాదినః |
కరిష్యామి న సందేహస్తాటకావధముత్తమం || 1.26.4 ||

గోబ్రాహ్మణహితార్థాయ దేశస్య చ హితాయ చ |
తవ చైవాప్రమేయస్య వచనం కర్తుముద్యతః || 1.26.5 ||

ఏవముక్త్వా ధనుర్మధ్యే బద్ధ్వా ముష్టిమరిందమః |
జ్యాఘోషమకరోత్ తీవ్రం దిశః శబ్దేన నాదయన్ || 1.26.6 ||

తేన శబ్దేన విత్రస్తాస్తాటకావనవాసినః |
తాటకా చ సుసంక్రుధ్ధా తేన శబ్దేన మోహితా || 1.26.7 ||

తం శబ్దమభినిధ్యాయ రాక్షసీ క్రోధమూర్చ్ఛితా |
శ్రుత్వా చాభ్యద్రవత్ క్రుద్ధా యత్ర శబ్దో వినిఃసృతః || 1.26.8 ||

తాం దృష్ట్వా రాఘవః క్రుద్ధాం వికృతాం వికృతాననాం |
ప్రమాణేనాతివృద్ధాం చ లక్ష్మణం సోఽభ్యభాషత || 1.26.9 ||

పశ్య లక్ష్మణ యక్షిణ్యా భైరవం దారుణం వపుః |
భిద్యేరన్ దర్శనాదస్యా భీరూణాం హృదయాని చ || 1.26.10 ||

ఏతాం పశ్య దురాధర్షాం మాయాబలసమన్వితాం |
వినివృత్తాం కరోమ్యద్య హృతకర్ణాగ్రనాసికాం || 1.26.11 ||

న హ్యేనాముత్సహే హంతుం స్త్రీస్వభావేన రక్షితాం |
వీర్యం చాస్యా గతిం చైవ హన్యామితి హి మే మతిః || 1.26.12 ||

ఏవం బ్రువాణే రామే తు తాటకా క్రోధమూర్చ్ఛితా |
ఉద్యమ్య బాహుం గర్జంతీ రామమేవాభ్యధావత || 1.26.13 ||

విశ్వామిత్రస్తు బ్రహ్మార్షిర్హుంకారేణాభిభర్త్య తాం |
స్వస్తి రాఘవయోరస్తు జయం చైవాభ్యభాషత || 1.26.14 ||

ఉద్ధున్వానా రజో ఘోరం తాటకా రాఘవావుభౌ |
రజోమేఘేన మహతా ముహూర్తం సా వ్యమోహయత్ || 1.26.15 ||

తతో మాయాం సమాస్థాయ శిలావర్షేణ రాఘవౌ |
అవాకిరత్ సుమహతా తతశ్చక్రోధ రాఘవః || 1.26.16 ||

శిలావర్షం మహత్ తస్యాః శరవర్షేణ రాఘవః |
ప్రతివార్యోపధావంత్యాః కరో చిచ్ఛేద పత్తిభిః || 1.26.17 ||

తతశ్చిన్నభుజాం శ్రాంతామభ్యాశే పరిగర్జతీం |
సౌమిత్రరకరోత్ క్రోధాద్ధృతకర్ణాగ్రనాసికాం || 1.26.18 ||

కామరూపధరా సా తు కృత్వా రూపాణ్యనేకశః |
అంతర్ధానం గతా యక్షీ మోహయంతీ స్వమాయయా || 1.26.19 ||

అశ్మవర్షం విముంచంతీ భైరవం విచచార సా |
తతస్తావశ్మవర్షేణ కీర్యమాణౌ సమంతతః || 1.26.20 ||

దృష్ట్వా గాధిసుతః శ్రీమానిదం వచనమబ్రవీత్ |
అలం తే ఘృణయా రామ పాపైషా దుష్టచారిణీ || 1.26.21 ||

యజ్ఞవిఘ్నకరీ యక్షీ పురా వర్ధత మాయయా |
వద్యతాం తావదేవైషా పురా సంధ్యా ప్రవర్తతే || 1.26.22 ||

రక్షాంసి సంధ్యాకాలే తు దుర్ధర్షాణి భవంతి హి |
ఇత్యుక్తః స తు తాం యక్షీమశ్మవృష్ట్యాభివర్షిణీం || 1.26.23 ||

దర్శయశ్శుభ్రవేధిత్వం తాం రురోధ స సాయకైః |
సా రుద్ధా బాణజాలేన మాయాబలసమన్వితా || 1.26.24 ||

అభిదుద్రావ కాకుత్స్థం లక్ష్మణం చ వినేదుషీ |
తామాపతంతీం వేగేన విక్రాంతామశనీమివ || 1.26.25 ||

శరేణోరసి వివ్యాధ సా పపాత మమార చ |
తాం హతాం భీమసంకాశాం దృష్ట్వా సురపతిస్తదా || 1.26.26 ||

సాధు సాధ్వితి కాకుత్స్థం సురాశ్చాప్యభిపూజయన్ |
ఉవాచ పరమప్రీతః సహస్రాక్షః పురందరః || 1.26.27 ||

సురాశ్చ సర్వే సంహృష్టా విశ్వామిత్రమథాబ్రువన్ |
మునే కౌశిక భద్రం తే సేంద్రాః సర్వే మరుద్గణాః || 1.26.28 ||

తోషితాః కర్మణానేన స్నేహం దర్శయ రాఘవే |
ప్రజాపతేః కృశాశ్వస్య పుత్రాన్ సత్యపరాక్రమాన్ || 1.26.29 ||

తపోబలభృతో బ్రహ్మాన్ రాఘవాయ నివేదయ |
పాత్రభూతశ్చ తే బ్రహ్మాంస్తవానుగమనే రతః || 1.26.30 ||

కర్తవ్యం సుమహాత్ కర్మ సురాణాం రాజసూనునా |
ఏవముక్త్యా సురాః సర్వే జగ్ముర్మృష్టా విహాయసం || 1.26.31 ||

విశ్వామిత్రం పూజయంతస్తతః సంధ్యా ప్రవర్తతే |
తతో మునివరః ప్రీతస్తాటకావధతోషితః || 1.26.32 ||

మూర్ధ్ని రామముపాస్త్రాయ ఇదం వచనమబ్రవీత్ |
ఇహోద్య రజనీం రామ వసామ శుభదర్శన || 1.26.33 ||

శ్వః ప్రభాతే గమిష్యామస్తదాశ్రమపదం మమ |
విశ్వామిత్రవచః శ్రుత్వా హృష్టో దశరథాత్మజః || 1.26.34 ||

ఉవాస రజనీం తత్ర తాటకాయా వనే సుఖం |
ముక్తశాపం వనం తచ్చ తస్మిన్నేవ తదాహని |
రమణీయం విబభ్రాజ యథా చైత్రరథం వనం || 1.26.35 ||

నిహత్య తాం యక్షసుతాం స రామః
ప్రశస్యమానః సురసిద్ధసంఘైః |
ఉవాస తస్మిన్ మునినా సహైవ
ప్రభాతవేలాం ప్రతిబోధ్యమానః || 1.26.36 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే షడ్వింశతః సర్గః ||